

Information Avoidance: A Systematic Review

Mahsa Torabi

PhD Student of Knowledge and Information Science;
Shiraz University; Shiraz, Iran Email: mahsatorabi515@gmail.com

Mahdieh Mirzabeigi*

PhD in Knowledge and Information Science; Associate Professor;
Shiraz University; Shiraz, Iran Email: mmirzabeigi@shirazu.ac.ir

Received: 15, Mar. 2021 Accepted: 24, Jun. 2021

Abstract: The aim of this study is to understand the concept of information avoidance in terms of origin, effective factors, behaviors, areas of the previous studies, and research gaps. This research was conducted by systematic review method using Kitchenham and Charters (2007) framework. By reviewing internal and external databases and studying the abstracts of retrieved articles with related keywords, 65 related articles were identified and after refinement, 49 related articles were reviewed without time limitation. After studying the articles related to information avoidance, and using the content analysis approach, the contents were categorized into several thematic categories and the questions were answered according to the aims of the research. The findings suggest that the origins of information avoidance could be traced back to theories such as cognitive dissonance theory of Festinger (1957), uncertainty reduction theory of Gudykunst (1985), and models such as Johnson's (1997) and Wilson's (1999). The most important factors influencing information avoidance could be classified into two categories of Hedonic and Strategic factors. The factors of hedonic category are preferences for resolution of compound lotteries, risk, loss, and disappointment aversion, anxiety, attention, regret aversion, optimism maintenance, dissonance avoidance, and belief investments. Strategic factors also fall into two categories: intrapersonal strategic avoidance (avoiding dynamic inconsistency, resisting temptation, motivation maintenance, avoiding projection biases, abdicating responsibility and saving it for later) and interpersonal strategic avoidance (avoiding spoiling information about themselves or receiving information about others, which causes a change in their attitudes toward them). Information avoidance behaviors are then introduced which include physical avoidance, inattention, biased interpretation of information, forgetting, and self-handicapping. Also, the contexts in which information avoidance has been discussed so far include health, risk information, social and news media, emotional relationships, and

Iranian Journal of
**Information
Processing and
Management**

Iranian Research Institute
for Information Science and Technology
(IranDoc)

ISSN 2251-8223

eISSN 2251-8231

Indexed by SCOPUS, ISC, & LISTA

Vol. 37 | No. 2 | pp. 387-410

Winter 2022

<https://doi.org/10.52547/jipm.37.2.387>

* Corresponding Author

smoking, using common information avoidance assessment tools such as questionnaires, interviews, modeling, laboratory observation, and task defining are investigated. Finally, two of the important research gaps in this field are the lack of a comprehensive model for information avoidance that is responsive to any society and any problem, and the need to pay more attention to information avoidance in the field of knowledge and information science.

Keywords: Information Avoidance, Information Seeking Behavior, Information Searching Behavior, Information Behavior, Systematic Review

اجتناب از اطلاعات:

یک مرور نظام‌مند

مهسا ترابی

دانشجوی دکتری مدیریت اطلاعات و دانش‌شناسی؛
دانشگاه شیراز؛ شیراز، ایران؛
mahsatorabi515@gmail.com

مهديه ميرزاييگي

دکتری علم اطلاعات و دانش‌شناسی؛ دانشیار؛
دانشگاه شیراز؛ شیراز، ایران؛
mmirzabei@shirazu.ac.ir

دریافت: ۱۳۹۹/۱۲/۲۵ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۴/۰۳ مقاله برای اصلاح به مدت ۲۵ روز نزد پدیدآوران بوده است.

چکیده: هدف از این پژوهش شناخت مفهوم اجتناب از اطلاعات از منظر خاستگاه، عوامل مؤثر، رفتارها، حوزه‌های کارشده و خلأهای پژوهش است. این پژوهش با روش مرور نظام‌مند و با بهره‌گیری از چارچوب «کیچنهام و چارترز» انجام شد. با بررسی پایگاه‌های اطلاعاتی داخلی و خارجی و مطالعه چکیده مقاله‌های بازیابی شده با کلیدواژه‌های مرتبط، ۶۵ مقاله مرتبط شناسایی و پس از پالایش، ۴۹ مقاله مرتبط بدون محدودیت بازه زمانی بررسی شد. پس از مطالعه مقالات مرتبط با اجتناب از اطلاعات و با به کارگیری رویکرد تحلیل محتوا، مطالب در چند مقوله موضوعی دسته‌بندی شد و با توجه به اهداف پژوهش به سؤالات پاسخ داده شد. یافته‌ها حاکی از آن بود که خاستگاه اجتناب از اطلاعات را می‌توان در نظریه‌هایی چون نظریه ناهماهنگی شناختی «فستینگر»، نظریه کاهش عدم قطعیت «گودیکونست» و در مدل‌هایی نظیر مدل «جانسون» و مدل «ویلسون» جست‌وجو کرد. مهم‌ترین عوامل مؤثر در اجتناب از اطلاعات را می‌توان در دو دسته عوامل لذتی و راهبردی دسته‌بندی کرد. از جمله عوامل لذتی می‌توان به ترجیح حل شانس آزمایشی‌های چندگانه، بیزاری از خطر، ضرر و ناامیدی، اضطراب، توجه، حسرت‌گریزی، حفظ خوش‌بینی، اجتناب از ناهماهنگی شناختی و سرمایه‌گذاری بر روی عقاید اشاره کرد. عوامل راهبردی نیز خود به دو دسته راهبردی درون‌فردی (اجتناب از تناقض پویا، مقاومت در برابر وسوسه، حفظ انگیزه، اجتناب از فرافکنی تعصبات، سلب مسئولیت و ذخیره برای بعد) و راهبردی بین‌فردی (اجتناب از فاش کردن اطلاعات خود در برابر دیگران و یا دریافت اطلاعات از دیگران که باعث ایجاد تغییر در نگرش شود) تقسیم می‌شوند. سپس، رفتارهای

تشریح علمی | رتبه بین‌المللی
پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران
(ایرانداک)

شاپا (جایی) ۲۲۵۱-۸۲۲۳

شاپا (الکترونیکی) ۲۲۵۱-۸۲۳۱

نمایه در SCOPUS، ISI، LISTA و ISC

jipm.irandoc.ac.ir

دوره ۳۷ | شماره ۲ | صص ۳۸۷-۴۱۰

زمستان ۱۴۰۰

<https://doi.org/10.52547/jipm.37.2.387>

اجتناب از اطلاعات مطرح شده‌اند که شامل اجتناب فیزیکی، بی‌توجهی، تفسیر خوشایند اطلاعات، فراموش کردن و خودناتوان‌انگاری می‌شوند. همچنین، بافت‌هایی که تاکنون اجتناب از اطلاعات در آن‌ها مطرح شده شامل حوزه سلامت، اطلاعات خطر، رسانه‌های اجتماعی و خبری، روابط عاطفی و مصرف دخانیات بودند که با استفاده از ابزارهای رایج سنجش اجتناب از اطلاعات مانند پرسشنامه، مصاحبه، مدل‌سازی معادلات ساختاری، و مشاهده آزمایشگاهی بررسی شده‌اند. سرانجام اینکه می‌توان از جمله خلأهای مهم پژوهشی این حوزه به نبود مدلی جامع برای اجتناب از اطلاعات که پاسخگوی هر جامعه و هر مسئله‌ای باشد، و نیاز به توجه بیشتر به اجتناب از اطلاعات در رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی اشاره کرد.

کلیدواژه‌ها: اجتناب از اطلاعات، رفتار اطلاع‌یابی، رفتار اطلاعاتی، رفتار اطلاع‌جویی، مرور نظام‌مند

۱. مقدمه

اطلاعات به منزله شریان حیاتی عمل می‌کنند و جست‌وجوی اطلاعات، کارکرد بنیادی انسان بوده و برای بقا ضروری است (Large and Tedd 2001). زمانی که صحبت از اطلاعات می‌شود، افراد اطلاعات را در بیشتر مواقع، پاسخی به نیازی اطلاعاتی می‌دانند که هم‌معنا با رفتار اطلاع‌جویی است (Tubachi 2018). اما موقعیت‌ایی هستند که افراد دست به اجتناب از اطلاعات می‌زنند؛ حتی اگر آن اطلاعات رایگان باشد و باعث بهبود تصمیم‌گیری شود (Meerza et al. 2019). برای مثال، فردی را تصور کنید که در رژیم سخت لاغری قرار دارد و برای خوردن یک کیک خوشمزه، توجهی به برچسب میزان کالری آن نمی‌کند. در این مورد، فرد با وجود دسترسی به اطلاعات در مورد میزان کالری آن، حتی به آن رجوع هم نمی‌کند. این پدیده، در متون به نام اجتناب از اطلاعات شناخته شده است. از نظر «نارایان، کیس و ادواردز» اجتناب از اطلاعات یک پدیده رایج در زندگی روزانه هر فرد است که شامل اجتناب از اطلاعات فعالانه و غیرفعالانه است. این رفتارها بر جنبه‌های مختلف زندگی فرد مانند سلامت، اقتصاد و روابط اجتماعی تأثیر می‌گذارد (Narayan, Case and Edwards 2011). «میلر» معتقد است که اجتناب‌کنندگان از اطلاعات افرادی هستند که به‌طور فعال و هدفمند از اطلاعات اجتناب می‌کنند و یا خود را در معرض اطلاعات قرار نمی‌دهند (Miller 1995).

«گودال و رید» معتقد هستند که اجتناب از اطلاعات، طیف وسیعی از رفتار را شامل می‌شود. این دسته از رفتارها محدود به اطلاعات در مورد خود فرد نیست. به‌عنوان مثال،

شخصی ممکن است بیماری فرد مورد علاقه خود را انکار کند و اطلاعاتی در مورد آن کسب نکند (Goodall and Reed 2013).

با توجه به میان‌رشته‌ای بودن اجتناب از اطلاعات تعاریف متعددی از آن شده است. «بی‌خبری، خوش‌خبری!» ضرب‌المثلی است که به‌خوبی می‌تواند درک صحیحی از اجتناب از اطلاعات را به‌دست دهد. «سوینی» و همکاران اجتناب از اطلاعات را شامل هر رفتاری می‌دانند که از به‌دست آوردن اطلاعات رایگان و در دسترس - اما ناخواسته (نه لزوماً نامطلوب) - اجتناب کند و یا آن را به تعویق اندازد (Sweeny et al. 2010). این تعریف یکی از معتبرترین تعاریف اجتناب از اطلاعات است که در اکثر پژوهش‌های این حوزه به آن استناد شده است. «گو» و همکاران بر طبق تعریف اجتناب از تبلیغات (Cho 2004)، اجتناب از اطلاعات را نوعی رفتار می‌دانند که طی آن کاربران به‌طور آگاهانه بعضی از اطلاعات را نادیده می‌گیرند، به‌طوری که این نادیده گرفتن ممکن است به دلیل کمبود وقت، انرژی، دانش یا علاقه شخصی باشد (Guo et al. 2020). در تعریفی دیگر، «فوترتس»، اجتناب از اطلاعات را رفتاری می‌دانند که از طریق آن، فرد از به‌کارگیری اطلاعات پرهیز کند و یا آن را به تعویق اندازد (Fuentes et al. 2020). «کیس» و همکاران، اجتناب از اطلاعات را نادیده گرفتن اطلاعات مرتبط و منابع اطلاعاتی مفید می‌دانند، به این دلیل که کنار آمدن با آن‌ها بسیار دشوار است (Case et al. 2005).

همان‌گونه که «آدیسون» اشاره می‌کند، رفتارهای اجتناب از اطلاعات به دلیل توجه بالا به رفتارهای اطلاع‌جویی از یک سو و وجه منفی رفتارهای اجتناب از اطلاعات از سوی دیگر، کمتر در پژوهش‌ها و مدل‌های رفتارهای اطلاعاتی موضوع مطالعه بوده‌اند (Addison 2017). اما در سال‌های اخیر به نظر می‌رسد که به دلایل مختلف، از جمله افزایش میزان اطلاعات و در نتیجه، سرریز و اضافه‌بار اطلاعاتی، مکانیزم‌های رفتارهای اجتناب از اطلاعات، در رفتارهای اطلاعاتی کاربران بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته است. گرچه در نگاه اول ممکن است این تصور پیش آید که اجتناب از اطلاعات در تناقض با رفتارهای اطلاعاتی قرار دارد، اما همان‌گونه که «سورویو» و همکاران، و «آدیسون» و معتقدند، اجتناب از اطلاعات، بخشی از رفتارهای اطلاعاتی است و در پیوستار رفتار اطلاعاتی، یک سمت رفتار اطلاع‌جویی کامل و سمت دیگر آن رفتار اجتناب از اطلاعات کامل است و در سراسر این طیف هر دو رفتار را به‌طور مداوم می‌توان دید (Soroya et al. 2020; Addison 2017). با دقت در تعاریف گفته‌شده ممکن است این چالش پیش آید که اجتناب از اطلاعات

می‌تواند همان رفتار سانسور اطلاعات یا رفتار جست‌وجو نکردن اطلاعات باشد. رفتار سانسور اطلاعات اغلب توسط فرد یا نظام سیاسی برای افراد دیگر صورت می‌گیرد. به بیانی دیگر، در سانسور اطلاعات، این فرد است که دیگران را از اطلاعات محروم می‌کند؛ در صورتی که در اجتناب از اطلاعات، فرد خودش اطلاعات را به صورت فعال یا غیرفعال نادیده می‌گیرد (Green and Karolides 2014). از سوی دیگر، «مانهایم» بین رفتار اجتناب از اطلاعات و رفتار جست‌وجو نکردن اطلاعات تمایز قائل می‌شود. از نظر او رفتار اجتناب از اطلاعات در مورد اطلاعاتی است که مرتبط و مفید هستند و فرد تنها به دلیل پیش‌بینی حس بد از اطلاعات به سراغ آن نمی‌رود؛ ولی رفتار جست‌وجو نکردن اطلاعات شامل رفتارهایی است که فرد به دلیل وقت کم یا مکفی بودن اطلاعات از جست‌وجو دست می‌کشد (Manheim 2014).

با توجه به تعاریف ارائه‌شده و در جمع‌بندی مفهوم اجتناب از اطلاعات می‌توان گفت که اجتناب از اطلاعات نوعی رفتار اطلاعاتی است که طی آن فرد به صورت فعال و یا غیرفعال از اطلاعات و منابع اطلاعاتی مرتبط و در دسترس، که پیش‌بینی می‌کند باعث ایجاد احساسی منفی و یا نتیجه‌ای منفی شود، اجتناب می‌کند. این اجتناب از اطلاعات می‌تواند در سه فاز صورت گیرد: اجتناب از «در معرض اطلاعات قرار گرفتن»، اجتناب از «دریافت اطلاعات»، و اجتناب از «استفاده از اطلاعات». لازم به ذکر است که تحلیل مفهوم اجتناب غیرفعالانه از اطلاعات مستلزم رجوع به مباحث روان‌شناسی است و تشریح آن‌ها در مجال پژوهش حاضر نیست. «بلایر-گولیبوسکا، واچ و کوز» و همکاران بیان می‌دارند که اجتناب غیرفعال، طولانی‌مدت و مربوط به عقاید و باورهای عمیق و ژرف است (Blajer-Golubowska, Wach and Kos 2018). اجتناب غیرفعال، امتناع از پردازش اطلاعات است و نه فقط امتناع از جست‌وجوی آن. این نوع اجتناب بیشتر در مورد اعتقادات مذهبی، سیاسی و جهان‌بینی اتفاق می‌افتد.

با وجود اینکه در سال‌های اخیر به رفتارهای اجتناب از اطلاعات در بستر رفتارهای اطلاعاتی توجه شایانی شده است و رفتارهای اطلاع‌جویی و اجتناب از اطلاعات تعادلی را برای رسیدن به اهداف رفتارهای اطلاعاتی فراهم می‌کند (Brashers, Goldsmith and Hsieh 2002) به نظر می‌رسد که تاکنون در مطالعات این رشته در داخل کشور به این مهم توجه ویژه‌ای نشده است. بر این اساس، پژوهش حاضر قصد دارد از طریق مرور نظام‌مند پژوهش‌های انجام‌شده در جهان و ضمن معرفی مفهوم اجتناب از اطلاعات، حوزه‌های

پژوهشی انجام‌شده پیرامون این مفهوم را در بافتارهای مختلف نشان داده و در نهایت، با شناسایی خلأهای پژوهشی این حوزه افق‌های آینده پژوهش‌ها را برای پژوهشگران علاقه‌مند به کار در این حوزه مشخص سازد.

۲. روش پژوهش

این پژوهش از چارچوب مطالعه نظام‌مند (Kitchenham and Charters 2007) بهره برده است. مراحل انجام مرور نظام‌مند در این چارچوب به شرح زیر است:

۲-۱. طراحی مرور (مرحله اول)

۲-۱-۱. شناسایی نیاز به مرور پژوهش‌ها

پس از جست‌وجو در پایگاه‌های اطلاعاتی داخل، تنها یک مرور نظام‌مند در حوزه اجتناب از اطلاعات توسط «نادریگی» و همکاران (۱۳۹۸) یافت شد. وجه تمایز پژوهش حاضر با پژوهش اخیر در این نکات است که پژوهش حاضر به مرور نظام‌مند متون بر اساس چارچوب نظری (Kitchenham and Charters 2007) پرداخته است و تفاوت دیگر، در زمینه اهداف پژوهشی است. پژوهش حاضر افزون بر شناسایی عوامل مؤثر بر اجتناب از اطلاعات، به بررسی خلأهای پژوهشی و خاستگاه نظری و مدل‌های مرتبط با آن پرداخته است. سرانجام باید اشاره کرد که در دو سال اخیر به دلیل بیماری همه‌گیر «کرونا»، توجه به بحث اجتناب از اطلاعات در رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی پُررنگ‌تر از پیش شده و رشد ادبیات در این حوزه نشان از اهمیت این بررسی دارد.

در خارج از کشور در این زمینه فعالیت‌هایی صورت گرفته است و در مجموع، دو پژوهش مروری در این زمینه یافت شد. «سوینی» و همکاران در پژوهشی به مرور در حوزه اجتناب از اطلاعات دست زده و نتایج را در قالب مواردی از قبیل تعریف اجتناب از اطلاعات، شرایطی که در آن فرد دست به اجتناب از اطلاعات می‌زند، و همچنین، دلایل و ویژگی‌هایی را که باعث شدت بخشیدن به اجتناب از اطلاعات می‌شود، مورد بحث قرار داده‌اند (Sweeny et al. 2010). همچنین، «گلمن، هاگمن و لوشتین» در پژوهشی مروری در مورد اجتناب از اطلاعات دلایل اجتناب، رفتارهای اجتناب و نتایج اجتناب از اطلاعات را طبقه‌بندی کرده‌اند (Golman, Hagmann and Loewestein 2017).

۲-۱-۲. پرسش‌های پژوهش

۱. خاستگاه نظری اجتناب از اطلاعات به کدام نظریه‌ها و مدل‌های رفتار اطلاع‌یابی برمی‌گردد؟
۲. افراد به چه دلایلی رفتارهای اجتناب از اطلاعات را برمی‌گزینند؟
۳. رفتارهای اجتناب از اطلاعات چگونه هستند؟
۴. حوزه‌های پژوهشی اجتناب از اطلاعات به‌طور کلی، تاکنون شامل چه مواردی بوده‌اند؟
۵. خلأهای پژوهشی اجتناب از اطلاعات در حوزه علم اطلاعات و دانش‌شناسی شامل چه موضوعاتی می‌شود؟

۳-۱-۲. شناسایی پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر و مرتبط

جهت شناسایی مقالات مرتبط با رفتارهای اجتناب از اطلاعات ابتدا، در پایگاه‌های داخلی «مگ ایران»، «نورمگز»، «پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی» و «ایرانداک»، و سپس در پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر و مرتبط خارجی «Wiley»، «Springer»، «LISA»، «Science Direct»، «Web of Science»، «Scopus» و موتور جست‌وجوی «Google Scholar» کاوش مفصلی انجام شد. با توجه به وجود تعداد پژوهش‌های اندک در این حوزه، بازه زمانی محدود نشد و زبان مقالات، انگلیسی در نظر گرفته شد.

۲-۲. مرور پیشینه‌ها (مرحله دوم)

برای بازبینی منابع مرتبط با اجتناب از اطلاعات در حوزه اطلاع‌جویی، کلیدواژه‌های مرتبط مطابق با جدول ۱، با هم پیوند داده شد.

جدول ۱. راهبرد جست‌وجو جهت شناسایی پژوهش‌های مرتبط با اجتناب از اطلاعات

Information avoidance	AND	Information behavior	تعداد نتایج جست‌وجو
OR		Information searching behavior	
Information avoiding		65	
OR			
Avoiding information			Information seeking behavior
OR			
Avoiding of information			

۲-۱. انتخاب منابع اولیه

در این مرحله با مطالعه چکیده پژوهش‌ها، ۶۵ پژوهش که به نظر مرتبط می‌آمدند، انتخاب شدند.

۲-۲. اعتبارسنجی

تمام ۶۵ پژوهش انتخاب‌شده مورد مطالعه قرار گرفته و طی یک بررسی دقیق‌تر مواردی که نامرتب بودند، حذف شدند و در نهایت، تعداد ۴۹ پژوهش برای مرور نظام‌مند در حوزه اجتناب از اطلاعات مورد استفاده قرار گرفت. برای غربالگری این پژوهش‌ها از دو متخصص علم اطلاعات و دانش‌شناسی نظرخواهی شد و به دلیل اینکه اختلاف نظری پیش نیامد، به متخصص سوم رجوع نشد.

۲-۳. تدوین گزارش یافته‌ها (مرحله سوم)

پس از مطالعه مقالات و با تحلیل محتوای آن‌ها مطالب مرتبط با سؤالات پژوهش استخراج، و با توجه به مطالب استخراج شده، به پرسش‌های پژوهش پاسخ داده شد.

۲-۳-۱. خاستگاه نظری اجتناب از اطلاعات

۲-۳-۱-۱. نظریه‌های مرتبط با اجتناب از اطلاعات

برای بررسی خاستگاه پدیده اجتناب از اطلاعات، باید به نظریه ناهماهنگی شناختی^۱ رجوع کرد. بر طبق این نظریه افراد وقتی با عقیده یا موقعیتی شناختی مواجه شوند که با شناخت خود آن‌ها در تضاد باشد، حالت ناهماهنگی در شناخت را تجربه می‌کنند و در تلاش هستند که این ناهماهنگی را کاهش دهند. در نتیجه، دست به اقداماتی نظیر (۱) تغییر در شناخت خود، (۲) تغییر در شناخت مخالف، (۳) افزودن تبصره جدید به شناخت خود، و یا (۴) اجتناب از اطلاعاتی که باعث این ناهماهنگی شناختی شده، می‌زنند (Festinger 1957). البته، این نظریه خود بر پایه نظریه موقعیت انتخابی^۲ «هیمن و شیتسلی» استوار است. طبق نظریه موقعیت انتخابی، افراد در مواردی که شناخت آن‌ها به خطر می‌افتد، همواره دست به یافتن اطلاعاتی می‌زنند که با عقاید قبلی آن‌ها هماهنگ باشد و آن عقاید را تأیید کند (Hyman and Sheatsley 1947).

1. cognitive dissonance

2. selective exposure

ریشه‌هایی از اجتناب از اطلاعات را در نظریه کاهش عدم قطعیت^۱ «گودیکونست» نیز می‌توان یافت. طبق این نظریه، افراد در موقعیت عدم قطعیت در مورد موضوعی، وضعیت ناخوشایندی را احساس می‌کنند و در نتیجه آن دست به کاهش آن عدم قطعیت می‌زنند. در حقیقت طبق این نظریه بشر همواره در حال کاهش عدم قطعیت است (Case et al 2005). به بیانی دیگر، در اطلاع‌جویی، عدم قطعیت با احساس اضطراب آمیخته است و فرد برای کاهش این احساس دست به اطلاع‌جویی می‌زند تا بازدهی آینده خود را افزایش و استرس را کاهش دهد (Kuhlthau 2004). اما همیشه این‌گونه نیست. اطلاعات همیشه باعث کاهش احساس ناخوشایند نمی‌شود. فردی ممکن است عدم قطعیت را مثبت و خوشایند بداند و این مسئله بر چگونگی مدیریت عدم قطعیتش تأثیر می‌گذارد (Brashers 2002). در نتیجه، حالت عدم قطعیت ممکن است دو وضعیت در پی داشته باشد: اطلاع‌جویی و یا اجتناب از اطلاعات (Yang 2020; Berger and Calabrese 1975) یا همان تأثیر مثبت یا منفی (Sairanen and Savolanien 2010). وقتی فرد این‌گونه برآورد کند که اطلاعات قطعی در زمینه‌ای باعث ایجاد ناراحتی در او می‌شود، سعی در حفظ حالت عدم قطعیت خود دارد (Dali 2018).

۲-۳-۱-۲. مدل‌های خاستگاه اجتناب از اطلاعات

اجتناب از اطلاعات را می‌توان از مدل‌های رفتار اطلاع‌یابی (Wilson و Johnson (1997) و Wilson (1999) نیز به صورتی غیرمستقیم استخراج کرد (Addison 2017). این مدل‌ها به موقعیتی اشاره دارند که ممکن است در آن افراد دست به اجتناب از اطلاعات بزنند؛ در حالی که سایر مدل‌های اطلاع‌یابی به رفتار انتخاب اطلاعات قطعی محدود می‌شوند. در مدل Johnson (1997) سه دسته عوامل، شامل عوامل مرتبط با اطلاعات، عوامل زمینه‌ای و عوامل مربوط به شخص در نهایت، منجر به رفتار اطلاع‌یابی می‌شوند. این مدل وقتی از عوامل مرتبط با فرد صحبت می‌شود (مانند عواطف، ترس، انکار، احساس و...)، در حقیقت، این عوامل را بر رفتار اطلاع‌یابی دخیل می‌داند و به انتخابی بودن آن اشاره دارد. همچنین، مدل Wilson (1999) شامل چهار مؤلفه است: (۱) زمینه نیاز اطلاعاتی، (۲) متغیرهای مداخله‌گر، (۳) رفتار اطلاع‌یابی (فعال و غیرفعال)، و (۴) پردازش و استفاده از اطلاعات. این مدل در قسمت متغیرهای مداخله‌گر وقتی از مکانیزم‌های فعال صحبت می‌کند و از متغیرهای

1. dissonance reduction

مداخله‌گر روان‌شناختی و شخصیتی می‌گوید، در واقع، به‌طور غیرمستقیم به اجتناب از اطلاعات اشاره دارد و بیان می‌کند که ممکن است این مکانیزم در این مرحله باعث اطلاع‌یابی نشود.

با توجه به موارد پیش‌گفته می‌توان گفت که گرچه همان‌گونه که پیش‌تر نیز اشاره شد، مدت زمان زیادی از بحث و بررسی اجتناب از اطلاعات در رفتارهای اطلاعاتی کاربران نمی‌گذرد و همواره تأکید بر اطلاع‌جویی بوده است، اما در برخی مدل‌های رفتارهای کاربران مانند (Blacking 1984)، (Wilson 1999)، یا (Kuhlthau 2004) می‌توان ریشه‌هایی از رفتارهای اجتناب از اطلاعات را مشاهده کرد. هرچند هیچ‌یک از این پژوهشگران مدل‌های خود را با هدف اجتناب از اطلاعات مطرح نکرده‌اند، اما پیش‌فرضی را که «کولثاو» برای بروز رفتار اطلاع‌جویی در ذهن دارد، می‌توان در اجتناب از اطلاعات نیز مشاهده کرد. به‌عبارت دیگر، همان‌گونه که در رفتار اطلاع‌جویی عدم قطعیت با احساسات عاطفی نظیر دلواپسی، خوش‌بینی، نبود اطمینان، تردید، نبود اعتماد، و اضطراب آمیخته است و فرد برای کاهش این احساسات دست به اطلاع‌جویی می‌زند تا مکانسیم‌های منفی مانند استرس را کاهش دهد، در اجتناب نیز این فرایند به‌نوعی تکرار می‌شود. حاصل و نتیجه هر دو منجر به تصمیم‌گیری می‌شود: تصمیمی دوسویه به سمت دریافت و یا دوری از اطلاعات.

۲-۳-۲. عوامل تأثیرگذار بر اجتناب از اطلاعات

عواطف و احساسات نقش برانگیزاننده برای اطلاع‌جویی دارند و به پنج طریق بر رفتار اطلاع‌جویی تأثیر می‌گذارند: در جایی باعث شروع اطلاع‌جویی می‌شوند، جایی دیگر باعث بسط و توسعه رفتار اطلاع‌جویی می‌شوند، در جایی ممکن است رفتار اطلاع‌جویی را محدود کنند و در نهایت به آن پایان دهند، و اما گاهی نیز باعث اجتناب از اطلاعات می‌شوند (Savolinen 2014). این مسئله نشان‌دهنده آن است که فرد در مورد اطلاعات باید از فرایند تصمیم‌گیری عبور کند؛ یعنی آیا باید به سراغ اطلاعات برود و یا از آن دوری کند؟! (Golman, Hagmann and Loewestein 2017). آن‌ها با توجه به این موضوع، جدول زمانی تصمیم برای اطلاعات را ترسیم کرده‌اند. شکل ۱، این جدول را نشان می‌دهد.

شکل ۱. جدول زمانی تصمیم برای کسب اطلاعات (Golman, Hagmann, and Loewenstein 2017)

به نظر این پژوهشگران، اینکه فرد در نقطه پیش فرض چه نگرش، احساس و عاطفه‌ای نسبت به اطلاعاتی خاص داشته باشد، در تصمیم‌گیری او تأثیرگذار است. فرد در این نقطه پیش‌بینی می‌کند که آیا این اطلاعات به او حس خوبی می‌دهد یا خیر. از دیدگاه آن‌ها دو دسته از موقعیت‌ها هستند که اگر فرد در آن موقعیت قرار بگیرد، ممکن است باعث اجتناب از اطلاعات شود: (۱) عوامل لذتی^۱، و (۲) عوامل راهبردی.

عوامل لذتی شامل موارد زیر هستند:

۱. ترجیح حل شانس آزمایشی‌های چندگانه^۲: فرد ترجیح می‌دهد که نتیجه نهایی را بداند، نه اینکه از روند کار اطلاع یابد؛ مثال: شرکت در مصاحبه (Grant, Kajii, and Polak 2010; Hoy, Peter, and Richter 2014; Snow 2010)؛
۲. بی‌زاری از خطر، ضرر و ناامیدی^۳: اگر پیش‌بینی کند که اطلاعاتی پیام‌آور خطر، ضرر و ناامیدی است، ترجیح می‌دهد آن اطلاعات را دریافت نکند (Kořszegi 2010; Kořszegi 2009 and Rabin 2009)؛ مثال: بی‌زاری از تست ایدز (Feiler 2014)؛
۳. اضطراب: در واقع، همان‌گونه که فردی برای کاهش اضطراب دست به اطلاع‌جویی می‌زند، به همان دلیل هم ممکن است دست به اجتناب از اطلاعات بزند (Maslow 1963)؛
۴. توجه: گاهی میزان توجه فرد باعث اجتناب از اطلاعات می‌شود؛ هرچند اطلاعات مفید باشد (Golman and Loewenstein 2015)؛
۵. حسرت‌گریزی^۴: فرد از مقایسه نتیجه تصمیمش با نتیجه تصمیمی که اگر می‌گرفت بهتر بود، اجتناب می‌کند (Loomes and Sugden 1986)؛
۶. حفظ خوش‌بینی: اطلاعاتی که منجر به عواطف ناخوشایند و یا کاهش عواطف خوشایند می‌شوند (Sweeny et al. 2010)، ممکن است خوش‌بینی فرد را نسبت به

1. hedonically driven information avoidance

2. preferences for resolution of compound lotteries

3. risk, loss, and disappointment aversion

4. regret aversion

موضوعی در خطر اندازد و در نتیجه، فرد اقدام به اجتناب از اطلاعات کند؛
 ۷. اجتناب از ناهماهنگی شناختی (Festinger 1957): این امر پیش‌تر نیز توضیح داده شد و اشاره دارد به اینکه افراد همواره سعی می‌کنند در معرض اطلاعاتی قرار نگیرند که با شناخت آن‌ها در تضاد و تعارض است؛

۸. سرمایه‌گذاری بر روی عقاید: گاهی افراد وقت، پول و تلاش خود را صرف عقیده‌ای می‌کنند که به آن پای‌بند هستند. در این شرایط اگر با اطلاعات یا عقیده‌ای مواجه شوند که با عقاید آن‌ها در تضاد باشد و برای آن توجیهی نداشته باشند، از آن اجتناب می‌کنند (Bénabou and Tirole 2011).

همان‌گونه که پیش‌تر بیان شد، دسته دوم از عوامل تأثیرگذار بر اجتناب از اطلاعات، عوامل راهبردی هستند. این عوامل شامل موارد زیر است:

۱. اجتناب راهبردی درون‌فردی: احساس نوعی تضاد در درون و سپس، اجتناب از اطلاعاتی که باعث این تضاد شده است. به بیان دیگر، اجتناب از اطلاعاتی که باعث می‌شود نگرش فرد نسبت به خودش یا آنچه مربوط به عقاید خودش است، دچار تغییر شود. این نوع اجتناب به شش دسته تقسیم می‌شود.

الف) اجتناب از تناقض پویا: فرد در مواردی که در وضعیتی چندمرحله‌ای قرار می‌گیرد و احتمال شکست در یکی از مراحل وجود دارد، از آن موقعیت اجتناب می‌کند (Wakker 1988).

در نگاه اول به نظر می‌رسد که اجتناب از ناهماهنگی شناختی و اجتناب از تناقض پویا و ترجیح حل شانس آزمایشی‌های چندگانه به دلیل حالت تناقضی که در هر سه مورد برای فرد ایجاد می‌شود، مشابه هستند. اما در اجتناب از ناهماهنگی شناختی، فرد از موقعیت‌هایی که باعث تناقض با شناخت او در مورد مسئله‌ای می‌شود، اجتناب می‌کند که ریشه در احساس و هیجان فرد دارد. در حل شانس آزمایشی‌های چندگانه نیز فرد ترجیح می‌دهد که نتیجه نهایی کار را بداند و درگیر هیجانات احتمالی فرایند نشود. تفاوت اجتناب از تناقض پویا در دسته عوامل راهبردی با دو مورد ذکر شده در این است که فرد به نتیجه کار و تناقض درونی ایجاد شده در اثر آن نتیجه توجه می‌کند. در حقیقت، دسته عوامل لذتی،

1. avoiding dynamic inconsistency

ریشه در لذت‌ها و هیجانات فرد و دسته عوامل راهبردی، ریشه در تناقضات ناشی از نتایج دارند.

(ب) مقاومت در برابر وسوسه: به‌عنوان مثال، دوری از دوستان و افراد سیگاری (Carrillo and Mariotti 2000).

(ج) حفظ انگیزه (Barbour et al. 2012).

(د) اجتناب از فرافکنی تعصبات: طبق نتایج پژوهش‌ها، افراد آگاه‌تر، دانش برتر خود را به افراد با آگاهی کمتر نسبت می‌دهند و به همین دلیل، از صحبت‌هایی که باعث شود مورد توهین قرار بگیرند و یا اعتقادشان و دانسته‌هایشان مورد سؤال قرار گیرد، اجتناب می‌کنند. به بیانی دیگر، سعی بر این دارند از موقعیت‌هایی که باعث می‌شود به گونه‌ای رفتار کنند که افراد متعصب و یک‌طرفه شوند، دوری کنند. افراد برای اجتناب از فرافکنی تعصبات، در مورد دانش افراد درباره دانش افراد در زمینه مسئله‌ای خاص با توجه به شواهد موجود حدس می‌زنند و بر طبق آن تصمیم می‌گیرند که از اطلاعات آن‌ها اجتناب کند یا خیر (Camerer, Loewenstein and Weber 1989).

(ه) سلب مسئولیت: افراد گاهی برای اینکه مسئولیت کاری یا چیزی بر عهده آن‌ها نباشد، و یا برای به‌گردن نگرستن تقصیر (Feiler 2014) از اطلاعات اجتناب می‌کنند.

(ی) ذخیره برای بعد: اجتناب از اطلاعات همواره دائمی نیست. در بعضی مواقع این اجتناب موقتی است (Sweeny et al. 2010). افراد به‌ویژه در مواردی که قرار است اطلاعات خوشحال‌کننده‌ای دریافت کنند، سعی می‌کنند دریافت آن را به تعویق بیاورند و از این طریق لذت دریافت آن را افزایش دهند؛ مثال: دانستن جنسیت بچه.

۲. اجتناب راهبردی بین فردی: در اجتناب راهبردی بین فردی تمرکز بر تعاملات بین افراد است. افراد برای مقاصد خود و یا مقاصد سازمان خود دست به اجتناب از اطلاعات می‌زنند و یا حتی در مواردی باعث می‌شوند که دیگران دست به اجتناب از اطلاعات بزنند. همچنین، افراد گاهی برای حفظ مرزها بین خودشان و دیگران دست به اجتناب از اطلاعات می‌زنند (Barbour et al. 2012; Golman, Hagmann and Loewenstein 2017).

افزون بر دلایل موقعیتی ذکر شده برای اجتناب از اطلاعات، «سوینی» و همکاران معتقد هستند که افراد تنها از اطلاعات مربوط به خود و یا دیگران که موجب تغییر در

نگریشان می‌شود اجتناب نمی‌کنند، بلکه از اطلاعاتی در مورد جهان که عقاید فعلی آن‌ها را در مورد جهان تحت تأثیر قرار می‌دهد نیز اجتناب می‌کنند؛ مانند اطلاعات مخالف با نگرش کلی جهانی در مورد ملیت‌ها، نژادها، ادیان و ... (Sweeny et al. 2010). آن‌ها نیز دسته‌بندی‌ای برای عوامل مؤثر بر اجتناب از اطلاعات ارائه داده‌اند که به شرح زیر است:

۱) میزان کنترل درک‌شده: وقتی فرد حس می‌کند که کنترل خود را بر محیط و نتایج از دست داده، دست به اجتناب از اطلاعات می‌زند؛

۲) وجود منابع مقابله با مسئله: یعنی منابعی (افرادی) که در کنار آمدن با اطلاعات ناخوشایند به فرد کمک می‌کنند. مثال: حمایت اجتماعی، مالی، عاطفی و ...؛

۳) میزان آسانی دسترسی به منابع و تفسیر اطلاعات؛

۴) برآورده کردن انتظارات.

«باربور» و همکاران به این باور هستند که یکی از عوامل اجتناب از اطلاعات می‌تواند عدم اعتماد اطلاع‌جو به منابع اطلاع‌رسانی باشد. بسیاری وقت‌ها فرد دانسته یک منبع اطلاع‌رسانی (مانند یک کانال تلویزیونی) را نادیده می‌گیرد و خود را در معرض آن قرار نمی‌دهد (Barbour et al. 2012).

۲-۳-۳. رفتارهای اجتناب از اطلاعات

افراد در مواجهه با اجتناب از اطلاعات رفتارهای متفاوت در سطوح مختلف از خود نشان می‌دهند (Addison 2017). این رفتارها در متون شامل دسته‌بندی‌های متنوعی هستند که یکی از جامع‌ترین آن‌ها دسته‌بندی (Golman, Hagmann and Loewestein 2017) است. آن‌ها طی بررسی پژوهش‌ها در این مورد، اقدام به دسته‌بندی این گونه رفتارها کرده‌اند. آن‌ها رفتار اجتناب از اطلاعات را به پنج دسته تقسیم می‌کنند که به شرح زیر توضیح داده شده است:

۱. اجتناب فیزیکی: افراد هنگام اجتناب از اطلاعات، محرکی را که باعث آن شده، حذف می‌کنند و یا مکالمات خود را کنترل می‌کنند (Barbour et al. 2012) در این شرایط افراد سعی بر این دارند که در معرض اطلاعات قرار نگیرند. گاهی نیز یک منبع را بر سایر منابع ترجیح می‌دهند (Lambert, Loiselle and McDonald 2009).

۲. بی‌توجهی: گاهی فرد به‌ناچار در معرض اطلاعات قرار می‌گیرد. در این شرایط تلاش

او بر این است که به اطلاعات توجهی نکنند و در مورد آن فکر نکنند (Broadbent)

(2013; Schneider and Shiffrin 1977; Simon 1971; Sairanen and Savolinen, 2010).

۳. تفسیر خوشایند اطلاعات: وقتی فرد در معرض اطلاعات قرار گرفت و به آن توجه کرد، هنوز هم راهی برای اجتناب از اطلاعات هست. او دست به تفسیر خوشایند اطلاعات می‌زند. به بیانی دیگر، فرد می‌تواند اطلاعات را به گونه‌ای که با شناخت قبلی خود هماهنگ باشد، تفسیر کرده و موارد ناخوشایند را فیلتر کند (Taylor and Brown 1988).

۴. فراموش کردن: در مواقعی که فرد در معرض اطلاعات قرار گرفت و به آن توجه کرد و تفسیر خوشایندی از آن نداشت، دست به فراموش کردن اطلاعات ناخوشایند می‌زند. این کار به صورت غیرفعالانه انجام می‌شود و جزو دسته اجتناب از اطلاعات غیرفعالانه است؛ اجتناب از اطلاعاتی که طی عادت و قصد از پیش آموخته شده صورت می‌گیرد (Bénabou and Tirole 2002).

۵. خودناتوان‌انگاری: در این حالت فرد فعالیت‌هایی را انتخاب می‌کند که با توانایی او سازگار نباشد. در حقیقت به نحوی از بروز اطلاعات در مورد توانایی اصلی خود اجتناب می‌کند (Alaoui 2012).

افزون بر دسته‌بندی پیش گفته، «نارایان، کیس و ادواردز» نیز برای رفتار اجتناب از اطلاعات دسته‌بندی دیگری انجام داده‌اند. آن‌ها رفتار اجتناب از اطلاعات را به دو دسته (۱) اجتناب فعالانه از اطلاعات، و (۲) اجتناب غیرفعالانه از اطلاعات تقسیم کرده‌اند (۰). اجتناب فعالانه از اطلاعات رفتاری است که فرد به‌طور آشکار از برخی اطلاعات دوری می‌کند. در این شرایط، فرد از وجود منبع اطلاعات در دسترس آگاهی دارد و اطلاعات به صورت رایگان در دسترس اوست. با این حال، از اطلاعات اجتناب می‌کند (Narayan, Case and Edwards 2011). همین‌طور است اگر اجتناب از اطلاعات نیازمند هزینه هم باشد (Golman, Hagmann and Loewenstein 2017). در سوی دیگر، رفتار اجتناب غیرفعالانه از اطلاعات رفتاری است که فرد در طولانی‌مدت و بر حسب عادت به‌دست آورده و از اطلاعاتی که در طول روز بارها با آن مواجه می‌شود، اجتناب می‌کند. این نوع اجتناب را Howell and Shepperd (2013) پاسخی دفاعی می‌دانند.

۲-۳-۴. بافتارهای پژوهشی کارشده در اجتناب از اطلاعات

۲-۳-۴-۱. اجتناب از اطلاعات سلامت

مفهوم اجتناب از اطلاعات در بافتار اطلاعات سلامت بیشتر استفاده شده است؛ زیرا اطلاعات سلامت باعث بهبود وضعیت و پیشگیری در بسیاری از موارد می‌شود (Addison 2017). به همین دلیل، این مفهوم در حوزه سلامت (سرطان، کرونا، بیماری‌های جدی، تست‌های غربالگری) بیش از سایر رشته‌ها مورد استقبال قرار گرفته است (Barbour et al. 2012). افرادی که به‌طور مکرر و بیمارگونه از اطلاعات سلامت اجتناب می‌کنند، نشانه‌های جسمی و روانی زیادی را تجربه می‌کنند و این نشان‌دهنده تأثیر منفی اجتناب از اطلاعات بر سلامتی این افراد است (Davey, Tallis and Hodgson 1993).

طی پژوهش‌هایی که در این بافتار صورت گرفته، عوامل مؤثر مختلفی بر اجتناب از اطلاعات سلامت شناخته شده است. از جمله مهم‌ترین این عوامل که می‌تواند اجتناب از اطلاعات سلامت را افزایش دهد، عبارت‌اند از: در معرض خطر بیماری بودن (Sweeny et al. 2019; Brashers, Goldsmith & Hsieh 2002; Shi 2019)، میزان ترس از سرطان (al. 2010; Nellisen et al. 2008)، سن بالا (al. 2015; Sairanen and Savolinen 2010; Miles et al. 2008)، دانش کم در حوزه سلامت (Meerza et al. 2019)، پریشانی (Siebenhaar, Kother and Alpers 2020)، اضطراب (Chae 2016; Sairanen and Savolinen 2010)، افسردگی، اطلاعات نامناسب، عواطف منفی (Sairanen and Savolinen 2010)، اعتقاد به جبری بودن تقدیر، دید منفی (Miles et al. 2008)، شرایط اقتصادی بد، نبود حامی (McCloud et al. 2013; Jean, Jindal and Liao 2017)، اطلاعات غلط (Kim et al. 2020)، اعتماد به نفس پایین، سواد اطلاعاتی کم (Jean, Jindal and Liao 2017)، سرریز اطلاعاتی (Chae 2016) و تجربه قبلی بیماری جدی (Barbour et al. 2012).

در میان حوزه‌های مختلف سلامت، اطلاعات در زمینه سرطان و غربالگری ژنتیکی سرطان بیش از سایر حوزه‌های سلامت مورد اجتناب قرار می‌گیرد (Case et al. 2005).

۲-۳-۴-۲. سایر بافتارهای پژوهشی کارشده در اجتناب از اطلاعات

علاوه بر حوزه سلامت، پژوهش‌های دیگری نیز در حوزه اجتناب از اطلاعات در زمینه‌های ریسک (Gaspar et al. 2016; Deline and Kahlor 2019)، کودکان (Lu 2010)، رسانه‌های اجتماعی (Dai, Ali & Wang 2020; Yin, Han & Yan 2020)، رسانه‌های خبری

(Edgerly 2017)، محیط کاری (Dali 2018)، روابط عاطفی (Hussain et al. 2020)، مصرف سیگار (Goodall and Reed 2013) و اوتیسم (Sicherman et al. 2019) انجام شده است و با وجود اینکه به گستردگی سلامت نبوده‌اند، با این حال، قدمی مثبت در شناخت رفتار اجتناب از اطلاعات برداشته‌اند. نقش پوشش اطلاعاتی یکی از این نتایج جالب توجه است که بیانگر این است که افراد وقتی قرار است در معرض اطلاعات ناخوشایند قرار بگیرند، اگر قبل از آن مورد سؤال قرار بگیرند و به آن‌ها فرصت انتخاب داده شود، به‌طور قطع اعلام می‌کنند که مایل به دریافت اطلاعات نیستند (Wooley and Risen 2020) و از این نقش در پژوهش‌های مربوط به اجتناب از اطلاعات بسیار استفاده می‌شود.

۲-۳-۴. اجتناب از اطلاعات در رشته علم اطلاعات

گرچه برخی از مطالعات انجام‌شده در حوزه سلامت را می‌توان با حوزه علم اطلاعات و کتابداری پزشکی مرتبط دانست، اما اغلب پژوهش‌های انجام‌شده در مورد حوزه سلامت در سایر رشته‌ها بررسی شده است. در زمینه علم اطلاعات و اطلاع‌جویی تعداد پژوهش‌های اجتناب از اطلاعات به اندازه انگشتان دست هم نیست. از جمله آن‌ها پژوهش «لالمنت» و همکاران است. آن‌ها طی بررسی رفتار اجتناب از اطلاعات کاربران این که از پیش در مورد موضوعی هنری، نگرشی منفی، مثبت و یا بی‌طرف داشتند، به این نتیجه رسیدند که افرادی که دید منفی نسبت به موضوعی دارند، به نسبت افرادی که دید مثبت به موضوعی دارند و یا اصلاً دیدی از قبل ندارند، وقتی در معرض اطلاعات مخالف با نگرششان در مورد موضوع قرار می‌گیرند، بیشتر دست به اجتناب از اطلاعات در آن مورد می‌زنند (Lallement et al. 2020). همچنین، در پژوهشی «فوترتز» و همکاران با بررسی تأثیر سه متغیر اجتناب از اطلاعات، سرریز اطلاعاتی و طفره رفتن در مطالعه در میان دانشجویان تحصیلات تکمیلی به این نتیجه رسیدند که دانشجویانی که نگرش مثبتی به خواندن دارند، به نسبت دانشجویانی که نگرش منفی به خواندن دارند، راهبردهای خواندن بهتری را به کار می‌بندند و در نتیجه، کمتر دچار سرریز اطلاعاتی شده و سپس، کمتر از اطلاعات اجتناب می‌کنند و مطالعات خود را به تعویق نمی‌اندازند (Fuertes et al. 2020). طی پژوهشی دیگر نیز در حوزه سلامت، سواد اطلاعاتی کم به‌عنوان عاملی تأثیرگذار بر اجتناب از اطلاعات شناخته شده است. در این پژوهش افرادی که سواد اطلاعاتی کمی در زمینه سلامت داشتند، بیشتر دست به اجتناب از اطلاعات زدند (Jean, Jindal and Liao 2017).

۲-۳-۵. خلأهای پژوهشی در حوزه اجتناب از اطلاعات

خلأهای پژوهشی این حوزه را می‌توان به صورت زیر برشمرد:

۱. با وجود اینکه اجتناب از اطلاعات در رشته‌های مختلف، یک حوزه مورد علاقه است، در علم اطلاعات و دانش‌شناسی خلأ پژوهشی آن را می‌توان حس کرد (Fuertes et al., 2020). زیرا به‌رغم اهمیت آن در مدیریت اطلاعات، بیش از اینکه مورد توجه رشته علم اطلاعات قرار گیرد، در سایر رشته‌ها مورد توجه قرار گرفته است. در رشته علم اطلاعات همواره کسب و استفاده از اطلاعات از اهمیت بالایی برخوردار است. تقریباً در تمام مواردی که رفتارهای اطلاع‌جویی افراد مورد بررسی قرار گرفته، فرض بر این بوده است که فرد به دنبال اطلاعات سودمند است و جنبه مثبت اطلاعات در نظر گرفته شده است (Addison 2017) و این می‌تواند دلیلی برای عدم اقبال کافی به بحث اجتناب از اطلاعات باشد. در سال‌های اخیر با رشد محیط‌های اطلاعاتی، منابع اطلاعاتی و در دسترس بودن اطلاعات به واسطه تغییر ماهیت رسانه‌ها، شاهد افزایش بیشتر پدیده‌های سرریز اطلاعاتی و اضافه‌بار ناشی از آن بوده‌ایم. این امر ضرورت توجه بیش‌ازپیش به جنبه منفی رفتارهای اطلاعاتی کاربران مانند اجتناب از اطلاعات را فراهم آورده است. بر این اساس، شناخت متغیرهای تأثیرگذار بر اجتناب از اطلاعات و تأثیرپذیر از آن در رفتارهای اطلاعاتی علمی می‌تواند موضوع پژوهش‌های متعدد باشد.
۲. به عقیده «هاول و شپرد» افراد در تمایل به اجتناب از اطلاعات قابل پیش‌بینی هستند (Howell and Shepperd 2016). در واقع، گرایش اجتناب از اطلاعات در طول زمان ثابت است. این بدان معناست که در یک بازه زمانی، در گرایش‌های افراد نسبت به اجتناب از اطلاعات در یک موضوع، تغییر قابل توجهی ایجاد نمی‌شود. ایستایی این مسئله، تا حد زیادی می‌تواند زمینه‌ساز پژوهش‌هایی باشد که نتایج دقیق و قابل توجهی را به همراه خواهند داشت و همان‌گونه که دیده می‌شود، نه تنها در ایران، بلکه در سراسر جهان آن‌گونه که باید به این مسئله اهمیت داده نشده و از آن استفاده چندانی نشده است. با توجه به ثابت بودن تمایل به اجتناب از اطلاعات در طول زمان پیشنهاد می‌شود که بر روی متغیرهای تأثیرگذار بر آن مطالعات طولی بیشتری انجام شود.
۳. نبود مدلی نظری برای اجتناب از اطلاعات کاملاً حس می‌شود (Deline and Kahlor 2019). به دلیل کمبود پژوهش‌های انجام‌شده در حوزه علم اطلاعات، و با در نظر گرفتن

موارد پیش گفته می‌توان پس از انجام مطالعات مستمر به مدل‌هایی از اجتناب از اطلاعات در محیط‌های علمی دست پیدا کرد. این مدل‌ها به ما کمک خواهند کرد که به شناخت دقیق‌تری از محیط‌های جدید اطلاعاتی و نحوه تعامل کاربران با این محیط‌ها دست پیدا کنیم.

۴. اجتناب از اطلاعات بحثی کاملاً میان‌رشته‌ای است و می‌تواند به‌عنوان خمیرمایه‌ای رشته‌های گوناگون را با یکدیگر مرتبط سازد. با عنایت به این امر، انجام پژوهش‌های میان‌رشته‌ای و تلفیق نگاه‌های رشته‌های مختلف در کنار یکدیگر به مبحث اجتناب از اطلاعات و هم‌افزایی ناشی از آن می‌تواند به درک بهتر این پدیده منجر شود.

۵. همه‌گیری کرونا از یک سو و اطلاعات وسیع منتشرشده از واقعیت تا شایعه از سوی دیگر، باعث شده است که بسیاری از افراد به‌صورت فعال از دریافت اطلاعات مرتبط با کرونا اجتناب کنند. این مسئله می‌تواند با کنترل متغیرهای مختلفی که در بخش‌های پیشین به آن اشاره شد، مورد بحث و پژوهش قرار گیرد.

۳. بحث و نتیجه‌گیری

در پژوهش حاضر تلاش شد که پژوهش‌های انجام‌شده در زمینه اجتناب از اطلاعات به روش مرور نظام‌مند تحلیل شوند. در خارج از رشته، در حوزه‌های سلامت، اطلاعات خطر، رسانه‌ها، محیط کاری و روابط، پژوهش‌هایی صورت گرفته، ولی در رشته علم اطلاعات با وجود اهمیت بحث در زمینه مدیریت اطلاعات، مطالعات بسیار کمی انجام شده است. تنها در زمینه سواد اطلاعاتی و روان‌شناسی تعداد سه پژوهش یافت شده است، در صورتی که با توجه به قابلیت میان‌رشته‌ای اجتناب از اطلاعات می‌توان پژوهش‌های میان‌رشته‌ای بسیاری در این حوزه انجام داد. عدم توجه به این پدیده در داخل کشور یکی از مهم‌ترین خلأهایی بود که با مرور نظام‌مند مشخص شد.

تقریباً در تمام پژوهش‌ها می‌توان تأثیر مشهود ویژگی‌های جمعیت‌شناسی، شخصیتی و موقعیتی را بر تصمیم بر اجتناب از اطلاعات برداشت کرد. هرچند ممکن است این رفتار به قصدهای مختلفی صورت گیرد، ولی در نهایت، فرد به جهت حفظ یا ایجاد احساس خوب دست به اجتناب از اطلاعات می‌زند. اجتناب از اطلاعات در نهایت، منجر به نتایجی می‌شود که ممکن است خوب و یا بد باشد. درست است که فرد در لحظه احساس خوبی دارد، ولی باید به این نکته توجه کرد که اجتناب از اطلاعات ممکن است گاهی

تأثیراتی منفی بر تصمیم‌گیری بگذارد، تخلفات اخلاقی را افزایش دهد، باعث همه‌گیری بیماری شود و تعصبات را شدت بخشد. البته، ذکر این نکته لازم است که این رفتار همیشه نتایج منفی ندارد. رفتار اجتناب از اطلاعات در مورد تفکر گروهی بسیار ارزشمند است و باعث می‌شود که افراد تابع گروه باشند و عقاید خارج از گروه را نادیده بگیرند. گاهی نیز فرد با اجتناب از اطلاعات در مورد مسئله‌ای و از دست ندادن امید، به تلاش خود ادامه می‌دهد و به نتیجه مطلوب می‌رسد (Golman, Hagmann and Loewenstein 2017). به دلیل اینکه رفتار اجتناب از اطلاعات در اصل برخاسته از یک هیجان درونی است، در نتیجه، با کنترل احساسات و هیجانات، در مواردی که این رفتار پیامدهای خوبی ندارد (مانند اجتناب از اطلاعات در مورد بیماری‌های واگیر)، می‌توان آن را کاهش داد.

شناخت عوامل مؤثر بر اجتناب از اطلاعات نه تنها در درک مفهوم اجتناب از اطلاعات، بلکه در درک مفهوم رفتارهای اطلاعاتی به‌ویژه رفتارهای اطلاع‌جویی مؤثر است (Addison 2017). از این رو، پیشنهاد می‌شود پژوهش‌هایی برای کشف عوامل مؤثر بر اجتناب از اطلاعات صورت پذیرد. اجتناب از اطلاعات اگر شخصی باشد، تا حدودی می‌توان مسئولیت آن را به خود فرد تصمیم‌گیرنده واگذار کرد؛ ولی زمانی که این تصمیم بر دیگران تأثیر می‌گذارد و زمانی که در مورد اطلاعات سلامت، به‌ویژه بیماری‌های واگیر باشد، ممکن است زیان‌های جبران‌ناپذیری به وجود آورد. این است که پژوهش در زمینه تأثیرات و پیامدهای اجتناب از اطلاعات اهمیت پیدا می‌کند و شایسته است در پژوهش‌های آتی افزون بر مطالعه عوامل مؤثر بر اجتناب و رفتارهای اجتناب از اطلاعات، به پیامدهای برخاسته از اجتناب از اطلاعات نیز، چه در سطح فردی و چه در سطح اجتماعی پرداخته شود.

در بررسی رفتارهای اطلاع‌جویی نادیده گرفتن اینکه فرد می‌تواند اطلاعات سودمند را مورد اجتناب قرار دهد، دیدی ناقص از رفتارها را به دست می‌دهد. توصیه می‌شود همواره در کنار مفهوم اطلاع‌جویی، به مفهوم اجتناب از اطلاعات و اهمیت تصمیم‌گیری بین این حالات توجه شود. پیشرفت فناوری و انبوه اطلاعات تولیدشده در فضای مجازی، دسترسی و آزاد بودن اطلاعات را روزبه‌روز افزایش می‌دهد و این مسئله دال بر اهمیت روزافزون اجتناب از اطلاعات نسبت به گذشته است. می‌توان نتیجه گرفت که در عصر حاضر رفتار اطلاع‌جویی و اجتناب از اطلاعات دو جزء جدایی‌ناپذیر از یکدیگر هستند و فرد همواره بین این دو حالت در حال تغییر وضعیت است. توجه به این مسئله می‌تواند

تحول عظیمی در نگرش نسبت به مدل‌های اطلاع‌یابی ایجاد کند و سبب بازنگری آن‌ها (Addison 2017) و ایجاد مدل‌هایی جدید با در نظر گرفتن مفهوم اجتناب از اطلاعات شود.

فهرست منابع

نادر بیگی، فرحناز، علیرضا اسفندیاری مقدم، عاطفه زارعی، و بهروز بیات. ۱۳۹۸. اجتناب از اطلاعات در آینده متون: یک مرور نظاممند. *تعمامل انسان و اطلاعات* ۶ (۴): ۱-۱۲.

References

- Addison, Colleen V. 2017. *The issue of avoidance: Information avoidance in the context of personal health concerns*. Columbia: University of British Columbia.
- Alaoui, Chakib. 2012. Solid-state thermal management for lithium-ion EV batteries. *IEEE Transactions on Vehicular Technology* 62 (1): 98-107.
- Augoff, K., B. McCue, E. F. Plow, and K. Sossey-Alaoui. 2012. miR-31 and its host gene lncRNA LOC554202 are regulated by promoter hypermethylation in triple-negative breast cancer. *Molecular cancer* 11 (1): 1-13.
- Barbour, J. B., L. S. Rintamaki, J. A. Ramsey, and D. E. Brashers. 2012. Avoiding health information. *Journal of health communication* 17 (2): 212-229.
- Benabou, Roland, and Jean Tirole. 2002. Self-Confidence and Personal Motivation. *Quarterly Journal of Economics* 117 (3): 871-915.
- _____. 2011. Identity, Morals, and Taboos: Beliefs as Assets. *Quarterly Journal of Economics* 126 (2): 805-55.
- Berger, C. R., and R. J. Calabrese. 1975. *Uncertainty Reduction Theory (URT) ???*
- Blajer-Golebiewska, A., D. Wach, and M. Kos. 2018. Financial risk information avoidance. *Economic research-Ekonomska istraživanja* 31 (1): 521-536.
- Brashers, D. E., D. J. Goldsmith, and E. Hsieh. 2002. Information seeking and avoiding in health contexts. *Human communication research* 28 (2): 258-271.
- Broadbent, Donald E. 2013. *Perception and Communication*. Oxford and New York: Pergamon Press.
- Camerer, C., G. Loewenstein, and M. Weber. 1989. The Curse of Knowledge in Economic Settings: An Experimental Analysis. *Journal of Political Economy* 97 (5): 1232-54.
- Carrillo, Juan D., and Thomas Mariotti. 2000. Strategic Ignorance as a Self-Disciplining Device. *Review of Economic Studies* 67 (3): 529-44.
- Case, D. O., J. E. Andrews, J. D. Johnson, and S. L. Allard. 2005. Avoiding versus seeking: the relationship of information seeking to avoidance, blunting, coping, dissonance, and related concepts. *Journal of the Medical Library Association* 93(3): 353.
- Chae, Jiyoung. 2016. Who avoids cancer information? Examining a psychological process leading to cancer information avoidance. *Journal of Health Communication* 21 (7): 837-844.
- Cho, Chang-Hoan. 2004. Why do people avoid advertising on the internet? *Journal of Advertising* 33 (4): 89-97.
- Dai, B., A. Ali, and H. Wang. 2020. Exploring information avoidance intention of social media users: a cognition-affect-conation perspective. *Internet Research*.

- Dali, Keren. 2018. The lifeways we avoid. *Journal of Documentation*. <https://doi.org/10.1108/JD-04-2018-0057>
- Davey, G. C., F. Tallis, and S. Hodgson. 1993. The relationship between information-seeking and information-avoiding coping styles and the reporting of psychological and physical symptoms. *Journal of psychosomatic research* 37 (4): 333-344.
- Deline, Mary B., and Lee A. Kahlor. 2019. Planned risk information avoidance: a proposed theoretical model. *Communication Theory* 29 (3): 360-382.
- Edgerly, Stephanie. 2017. Seeking out and avoiding the news media: Young adults' proposed strategies for obtaining current events information. *Mass Communication and Society* 20 (3): 358-377.
- Feiler, Lauren. 2014. Testing models of information avoidance with binary choice dictator games. *Journal of Economic Psychology* 45: 253-267.
- Festinger, Leon. 1957. *A Theory of Cognitive Dissonance*. Stanford: Stanford University Press.
- Fuertes, M. C. M., B. M. D. Jose, M. A. A. Nem Singh, P. E. P. Rubio, and A. B. Guzman 2020. The moderating effects of information overload and academic procrastination on the information avoidance behavior among Filipino undergraduate thesis writers. *Journal of Librarianship and Information Science* 52 (3): 694-712.
- Germeni, Evi, and Peter J. Schulz. 2014. Information seeking and avoidance throughout the cancer patient journey: two sides of the same coin? A synthesis of qualitative studies. *Psycho-Oncology* 23 (12): 1373-1381.
- Golman, R., D. Hagmann, and G. Loewenstein. 2017. Information avoidance. *Journal of Economic Literature* 55 (1): 96-135.
- _____, Russell, and George Loewenstein. 2015. Curiosity, information gaps, and the utility of knowledge. *Information Gaps, and the Utility of Knowledge* 55 (1): 96-135.
- Goodall, Catherine E., and Phillip Reed. 2013. Threat and efficacy uncertainty in news coverage about bed bugs as unique predictors of information seeking and avoidance: An extension of the EPPM. *Health communication* 2863-71 :(1) .
- Grant, Simon, A. Kajii, and B. Polak. 1998. Intrinsic Preference for Information. *Journal of Economic Theory* 83 (2): 233-59.
- Green, Jonathon, and Nicholase J. Karolides. 2014. *Encyclopedia of censorship*. Infobase Publishing.
- Gaspar, R., S. Luís, B. Seibt, M. L. Lima, A. Marcu, P. Rutsaert, ... and J. Barnett. 2016. Consumers' avoidance of information on red meat risks: information exposure effects on attitudes and perceived knowledge. *Journal of Risk Research* 19533-549 :(4) .
- Gudykunst, William B. 1985. A model of uncertainty reduction in intercultural encounters. *Journal of language and Social Psychology* 479-98 :(2) .
- Guo, Y., Z. Lu, H. Kuang, and C.Wang. 2020. Information avoidance behavior on social network sites: Information irrelevance, overload, and the moderating role of time pressure. *International Journal of Information Management* 52102067 :.
- Howell, Jennifer L., and James A. Shepperd. 2013. Reducing health-information avoidance through contemplation. *Psychological science* 241696-1703 :(9) .
- Howell, Jennifer L., and James A. Shepperd. 2016. Establishing an information avoidance scale. *Psychological Assessment* 28 (12): 1695
- Hoy, M., R. Peter, and A. Richter. 2014. Take-Up for Genetic Tests and Ambiguity. *Journal of Risk and Uncertainty* 48 (2): 111-33.
- Hussain, M., D. M. Price, A. N. Gesselman, J. A. Shepperd, and J. L. Howell. 2020. Avoiding information about one's romantic partner. *Journal of Social and Personal Relationships*, DOI: 10.1177/0265407520969856

- Hyman, Herbert. H., and Paul B. Sheatsley. 1947. Some reasons why information campaigns fail. *Public Opinion Quarterly* 11 (3): 412-423.
- St. Jean, B., G. Jindal, and Y. Liao. 2017. Is ignorance really bliss? Exploring the interrelationships among information avoidance, health literacy and health justice. *Proceedings of the Association for Information Science and Technology* 54 (1): 394-404.
- Johnson, R. Burke. 1997. Examining the validity structure of qualitative research. *Education* 118:(2) 282.
- Kim, H. K., J. Ahnn, L. Atkinson, and L. A. Kahlor. 2020. <? covid19?> Effects of COVID-19 Misinformation on Information Seeking, Avoidance, and Processing: A Multicountry Comparative Study. *Science Communication* 42:586-615 :(5) .
- Kitchenham, Barbara, and Stuart Charters. 2007. *Guidelines for performing systematic literature reviews in software engineering*. Keele University, University of Durham, School of Computer Science and Mathematics, Department of Computer Science. Keele, Durham: EBSE technical report.
- K'oszegi, Botond. 2010. Utility from Anticipation and Personal Equilibrium. *Economic Theory* 44 (3): 415-44.
- _____, and Matthew Rabin. 2009. Reference- Dependent Consumption Plans. *American Economic Review* 99 (3): 909-36.
- Kuhlthau, Carol C. 2004. *Seeking meaning: A process approach to library and information services* (Vol. 2). Westport, CT: Libraries Unlimited.
- Lallement, J., S. Dejean, F. Euzéby, and C. Martinez. 2020. The interaction between reputation and information search: Evidence of information avoidance and confirmation bias. *Journal of Retailing and Consumer Services* 53:101787 .
- Lambert, S., C. Loiselle, and M. McDonald. 2009. An in-depth exploration of information-seeking behavior among individuals with cancer. *Cancer Nurs*, 32, 11-23. *Cancer Nursing* 32 (1): 26-36.
- Large, Andrew, and Lucy A. Tedd. 2001. *Information seeking in the online age: principles and practice*. Saur Verlag GmbH & Company.
- Loomes, Graham, and Robert Sugden. 1986. Disappointment and Dynamic Consistency in Choice under Uncertainty. *Review of Economic Studies* 53 (2): 271-82.
- Lu, Ya-Ling. 2010. Children's information seeking in coping with daily-life problems: An investigation of fifth-and sixth-grade students. *Library & Information Science Research* 32:77-88 :(1) .
- Maslow, Abraham. H. 1963. The Need to Know and the Fear of Knowing. *Journal of General Psychology* 68 (1): 111-25.
- Manheim, Lilach. (2014, December). Information non-seeking behaviour. In *Proceedings of ISIC: the information behaviour conference* (No. Part 1). Urbana-Champaign, Illinois.
- McCloud, R. F., M. Jung, S. W. Gray, and K. Viswanath. 2013. Class, race and ethnicity and information avoidance among cancer survivors. *British journal of cancer* 108 (10): 1949-1956.
- McCloud, R. F., C. Okechukwu, G. Sorensen, & K. Viswanath. 2017. Cigarette graphic health warning labels and information avoidance among individuals from low socioeconomic position in the US. *Cancer Causes & Control* 28 (4): 351-360.
- Meerza, S. I. A., A. Yiannaka, K. R. Brooks, & C. R. Gustafson. 2019. Information Avoidance Behavior: Does Ignorance Keep Us Uninformed? Selected Paper prepared for presentation at the 2019 Agricultural & Applied Economics Association Annual Meeting, Atlanta, GA, July 21-23.
- Miles, A., S. Voorwinden, S. Chapman, and J. Wardle. 2008. Psychologic predictors of cancer information avoidance among older adults: the role of cancer fear and fatalism. *Cancer Epidemiology and Prevention Biomarkers* 17 (8): 1872-1879.

- Miller, George. A. 1995. WordNet: a lexical database for English. *Communications of the ACM* 38 (11): 39-41.
- Narayan, B., D. O. Case, and S. L. Edwards. 2011. The role of information avoidance in everyday-life information behaviors. *Proceedings of the American Society for Information Science and Technology* 48 (1): 1-9.
- Nelissen, S., K. Beullens, M. Lemaal, and J. Van den Bulck. 2015. Fear of cancer is associated with cancer information seeking, scanning and avoiding: a cross-sectional study among cancer diagnosed and non-diagnosed individuals. *Health Information & Libraries Journal* 32 (2): 107-119.
- Persoskie, A., R. A. Ferrer, & W. M. Klein. 2014. Association of cancer worry and perceived risk with doctor avoidance: an analysis of information avoidance in a nationally representative US sample. *Journal of behavioral medicine* 37 (5): 977-987.
- Sairanen, Anu, and Reijo Savolainen. 2010. Avoiding health information in the context of uncertainty management. *Information Research* 15 (4): 1-14.
- Savolainen, Reijo. 2014. Emotions as motivators for information seeking: A conceptual analysis. *Library & Information Science Research* 36 (1): 59-65.
- Schneider, Walter, and Richard M. Shiffrin. 1977. Controlled and automatic human information processing: I. Detection, search, and attention. *Psychological review* 84 (1): 1.
- Shi, Weijia. 2019. Health Information Seeking versus Avoiding: How Do College Students Respond to Stress-related Information? *American journal of health behavior* 43 (2): 437-448.
- Sicherman, N., K. Law, P. Lipkin, G. Loewenstein, A. Marvin, and J. D. Buxbaum. 2019. Information Avoidance and Information Seeking Among Parents of Children with ASD. *American journal on intellectual and developmental disabilities* 126 (3): 249-259.
- Siebenhaar, K. U., A. K. Köther, and G. W. Alpers. 2020. Dealing with the COVID-19 infodemic: Distress by information, information avoidance, and compliance with preventive measures. *Frontiers in psychology* 11: 2981.
- Simon, Herbert A. 1971. Designing Organizations for an Information-Rich World. In *Computers, Communications, and the Public Interest*, edited by Martin Greenberger, 37-72. Baltimore: Johns Hopkins University Press.
- Snow, Arthur. 2010. Ambiguity and the Value of Information. *Journal of Risk and Uncertainty* 40 (2): 133-45.
- Soroya, S. H., A. Farooq, K. Mahmood, J. Isoaho, and S. E. Zara. 2020. From information seeking to information avoidance: Understanding the health information behavior during a global health crisis. *Information Processing & Management* 58 (2): 102440.
- St. Jean, B., G. Jindal, and Y. Liao. 2017. Is ignorance really bliss?: Exploring the interrelationships among information avoidance, health literacy and health justice. *Proceedings of the Association for Information Science and Technology* 54 (1): 394-404.
- Sweeny, K., D. Melnyk, W. Miller, and J. A. Shepperd. 2010. Information avoidance: Who, what, when, and why. *Review of general psychology* 14 (4): 340-353.
- Taylor, Shelley E., and Jonathon D. Brown. 1988. Illusion and Well-Being: A Social Psychological Perspective on Mental Health. *Psychological Bulletin* 103 (2): 193-210.
- Tubachi, Padmavati. 2018. *Information seeking behaviour: An overview*. https://www.researchgate.net/publication/330521546_INFORMATION_SEEKING_BEHAVIOR_AN_OVERVIEW (accessed Dec. 16, 2020)
- Wakker, Peter. 1988. Nonexpected Utility as Aversion of Information. *Journal of Behavioral Decision Making* 1 (3): 169-75.
- Wilson, Tom D. 1999. Models in information behaviour research. *Journal of documentation* 55 (3): 249-270.

- _____, Thomas D. 2000. Human information behavior. *Informing Science* 3 (2): 49–55.
- Woolley, Kaitlin, and Jane L. Risen. 2020. Hiding from the Truth: When and How Cover Enables Information Avoidance. *Journal of Consumer Research* 47 (5): 675-697.
- Yang, Q., N. Herbert, S. Yang, J. Alber, Y. Ophir, and J. N. Cappella. 2020. The role of information avoidance in managing uncertainty from conflicting recommendations about electronic cigarettes. *Communication Monographs* 88 (3): 263-285.
- Yin, X., Y. Han, and H. Yan. 2020. Study on information avoidance behavior in WeChat. *iConference 2020 Proceedings*. China.

مهسا ترابی

متولد سال ۱۳۷۲، دارای مدرک تحصیلی کارشناسی روان‌شناسی و کارشناسی ارشد مدیریت اطلاعات از دانشگاه اصفهان است. ایشان هم‌اکنون دانشجوی دکتری مدیریت اطلاعات و دانش دانشگاه شیراز است.

اجتناب از اطلاعات و فناوری‌های اطلاعاتی از جمله علایق پژوهشی وی است.

مهدیه میرزاییگی

متولد سال ۱۳۶۰، دارای مدرک تحصیلی دکتری رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی از دانشگاه فردوسی مشهد است. ایشان هم‌اکنون دانشیار گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه شیراز است.

مطالعات کاربرمدار در فرایند بازیابی و وب معنایی و هستی‌شناسی‌ها از جمله علایق پژوهشی وی است.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی